

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету здоров'я,
психології, фізичної культури та
спорту

Євген ПАВЛЮК

29 серпня 2025р

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Ерготерапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату»**

Галузь знань
Спеціальність
Рівень вищої освіти
Освітньо-професійна програма
Обсяг дисципліни
Шифр дисципліни
Мова навчання
Статус дисципліни:
Факультет
Кафедра

**I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
I7 Терапія та реабілітація
Перший бакалаврський
Ерготерапія
8 кредитів ЄКТС
ОФП.08
Українська
Обов'язкова (цикл професійної підготовки)
Здоров'я, психології, фізичної культури та спорту
Фізичної терапії, ерготерапії**

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни		Кількість годин					Курсовий проект	Курсова робота	Види семестрового контролю	
					Аудиторні заняття				Самостійна робота, в т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття					
Денна	4	7	8	240	82	48		34	158				+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Ерготерапія» за спеціальністю I7 «Терапія та реабілітація» та стандарту вищої освіти зі спеціальності I7 «Терапія та реабілітація» першого бакалаврського рівня освіти.

Робоча програма складена: _____ викладач Наталія ШТОКОВЕЦЬКА

Схвалено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

Протокол №1 від 29 серпня 2025р.

Зав. кафедри фізичної терапії, ерготерапії _____ Олег БАЗИЛЬЧУК

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичного виховання та спорту

Протокол № 1а. від 29 серпня 2025 року

Голова вченої ради факультету _____ Євген ПАВЛЮК

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Гарант освітньо-професійної програми, канд. наук з фіз.виховання і спорту, викл.	ФЗПФКС		Володимир Білий

3. Пояснювальна записка

Дисципліна «Ерготерапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату» є одним із обов'язкових компонентів дисциплін професійної підготовки фахівців освітнього рівня «Бакалавр» за спеціальністю І7 «Терапія та реабілітація». Дисципліна спрямована на розвиток у студентів системи знань щодо методів та засобів ерготерапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату.

Пререквізити: ОЗП.05; ОФП.01; ОФП.04; ОФП.06; ОФП.12; ОФП.18; ОФП.19; ОФП.20; ОФП.21; ОФП.22

Постреквізити: ОФП.15; ОФП.17; ОФП.31.

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

- **компетентності:** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності ерготерапевта з відновлення активності та участі осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп, які стосуються ментальних, сенсорних, нейром'язовоскелетних, кардіо-респіраторних та інших функцій організму; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь яких інших проявів недоброчесності; здатність інтегрувати у практичну діяльність знання типового розвитку людини, станів здоров'я, медичної термінології та патологічних процесів, які стосуються різних структур та функцій організму, що впливають на заняттєву активність та участь осіб різних вікових та нозологічних груп; здатність застосовувати у практичній діяльності знання та розуміння науково-обґрунтованих підходів та методів для безпечної реалізації заняттєво-орієнтованої програми ерготерапії або складової індивідуальної програми реабілітації під супервізією ерготерапевта; здатність застосовувати у практичній діяльності знання та розуміння законодавчих норм та правил професійної діяльності, дотримуватися етичних стандартів та цінностей ерготерапії; здатність до ефективного професійного спілкування, співпраці та міжособистісної взаємодії з особами та групами осіб, які отримують послуги ерготерапії, членами їх родин/опікунами та представниками інших професійних груп різного рівня; здатність ефективно та своєчасно документувати надання ерготерапевтичних послуг у межах власних професійних компетентностей; здатність за участі ерготерапевта визначати вплив стану здоров'я на заняттєву участь особи, брати участь у впровадженні ерготерапевтичних втручань з метою підтримки оптимального заняттєвого способу життя, збереження здоров'я, профілактики ризиків і зменшення бар'єрів до участі в діяльностях, відповідно до набутих навичок міждисциплінарної взаємодії у клінічних умовах.

- **програмні результати навчання:** інтегрувати у практичну діяльність знання типового розвитку людини, станів здоров'я, медичної термінології, патологічних процесів, які стосуються різних структур та функцій організму, принципів відновлення та одужання, протипоказань і застережень для безпечної та ефективної професійної практики; застосовувати рефлексивне професійне мислення у процесі навчання та надання ерготерапевтичних послуг; здійснювати заняттєвий аналіз, вміти адаптовувати і застосовувати заняттєву активність у терапевтичний спосіб; застосовувати у практичній діяльності знання та базове розуміння рамок практики (frames of reference), науково-обґрунтованих підходів, методів, стратегій та інструментів для безпечної реалізації заняттєво-орієнтованих програми ерготерапії або складової індивідуальної програми реабілітації під супервізією ерготерапевта з метою уможливлення заняттєвої активності, участі та заняттєвої справедливості; створювати безпечне і доступне середовище життєдіяльності у різних середовищах і контекстах заняттєвої участі, адаптовувати фактори середовища з метою збільшення функціональної незалежності у співпраці з пацієнтом/клієнтом, його родиною, іншими стейкхолдерами та особами, які надають реабілітаційні, освітні та соціальні послуги пацієнту/клієнту; застосовувати базові навички наукового пошуку, формулювання дослідницького питання, збору, критичного аналізу та оцінки даних, опрацювання джерел доказової інформації для написання студентських наукових робіт з дотриманням принципів доброчесності та обґрунтування рішень щодо застосування наукових даних у практичній діяльності; застосовувати у професійній діяльності знання національних регуляторних документів, норм та процесів супервізії асистентів ерготерапевтів, провадити

практичну діяльність у межах професійної компетентності асистента ерготерапевта та демонструвати навички міжпрофесійної співпраці; діяти згідно з нормативно-правовими вимогами, нормами професійної етики та деонтології та дотримуючись принципу неприпустимості корупції; ефективно та своєчасно документувати надання ерготерапевтичних послуг у межах власних професійних компетентностей, використовуючи електронні систем документації, типові форми документації, загальноприйняту професійну термінологію та дотримуючись принципів конфіденційності і доброчесності; застосовувати навички щодо зміцнення та збереження індивідуального та громадського здоров'я шляхом використання заняттєвої активності людини; застосовувати методи оцінювання заняттєвої участі під керівництвом ерготерапевта; виконувати елементи ерготерапевтичних втручань, адаптуючи середовище та заняттєву діяльність особи відповідно до індивідуального плану; сприяти мінімізації ризиків для здоров'я пацієнтів/клієнтів та підтримці добробуту на основі практичного досвіду, здобутого в установах різного профілю.

Мета дисципліни: Формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок обстеження, планування та реалізації програми ерготерапевтичних втручань при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату, що мають забезпечити теоретичну та практичну підготовку бакалаврів спеціальності І7 «Терапія та реабілітація».

Предмет дисципліни: Система знань та навичок фахівців ерготерапії у роботі з пацієнтами/клієнтами із порушеннями діяльності опорно-рухового апарату.

Завдання дисципліни: Надати студентами теоретичні знання та практичні навички щодо проведення обстеження, оцінки, планування, розробки, проведення та корекції програм ерготерапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувач має: *знати і пояснювати* патофізіологію порушень діяльності опорно-рухового апарату та інтерпретувати її клінічне значення та вплив на заняттєву активність пацієнта/клієнта; *знати та описувати* основні методи й інструменти ерготерапевтичного обстеження пацієнтів/клієнтів із порушеннями опорно-рухового апарату; *характеризувати завдання* ерготерапії та *принципи* планування ерготерапевтичного процесу відповідно до характеру порушення, стадії процесу загоєння та заняттєвих потреб пацієнта/клієнта; *вибирати, обґрунтовувати та застосовувати* методи і засоби ерготерапії при різних порушеннях діяльності опорно-рухового апарату; *визначати та оцінювати* показання і протипоказання до застосування конкретних засобів ерготерапії залежно від стану пацієнта; *виконувати* ерготерапевтичне обстеження пацієнтів/клієнтів із порушеннями опорно-рухового апарату, *документувати* результати обстеження та робити висновки щодо виявлених порушень у доменах структури, функції, активності та участі; *формулювати* цілі та завдання ерготерапії, співвідносячи їх із виявленими потребами пацієнта; під супервізією *розробляти, впроваджувати та коригувати* індивідуальні програми ерготерапії; *оцінювати* ефективність проведеного втручання та коригувати його відповідно до динаміки стану пацієнта.

Зміст навчальної дисципліни: вплив порушень опорно-рухового апарату на заняттєву активність, завдання та роль ерготерапії у її відновленні; ерготерапевтичне обстеження та планування заняттєво-орієнтованої програми ерготерапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату; ерготерапія при запальних та дегенеративних захворюваннях опорно-рухового апарату; ерготерапія після ампутацій кінцівок; ерготерапія після ендопротезування суглобів; ерготерапія при переломах і політравмі; ерготерапія при травмах і післяопераційних станах руки та кисті; ерготерапія при опіках та обмороженнях; ерготерапія при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату у дітей та підлітків; адаптація заняттєвої активності та асистивні технології в ерготерапії при порушеннях ОРА; модифікація домашнього, освітнього, робочого та громадського середовища в ерготерапії при порушеннях ОРА; доказова практика, документація, професійна етика та міжпрофесійна співпраця в ерготерапії при порушеннях ОРА.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

№	Назва теми	Кількість годин, відведених на		
		лекції	практичні заняття	самостійну роботу
1	Тема 1. Вплив порушень опорно-рухового апарату на заняттєву активність, завдання та роль ерготерапії у її відновленні	2	-	12
2	Тема 2. Ерготерапевтичне обстеження та планування заняттєво-орієнтованої програми ерготерапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату	4	6	14
3	Тема 3. Ерготерапія при запальних та дегенеративних захворюваннях опорно-рухового апарату	4	4	14
4	Тема 4. Ерготерапія після ампутацій кінцівок	4	4	14
5	Тема 5. Ерготерапія після ендопротезування суглобів	4	2	14
6	Тема 6. Ерготерапія при переломах і політравмі	4	2	12
7	Тема 7. Ерготерапія при травмах і післяопераційних станах руки та кисті	6	6	14
8	Тема 8. Ерготерапія при опіках та обмороженнях	4	2	14
9	Тема 9. Ерготерапія при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату у дітей та підлітків	4	4	14
10	Тема 10. Адаптація заняттєвої активності та асистивні технології в ерготерапії при порушеннях ОРА	4	2	12
11	Тема 11. Модифікація домашнього, освітнього, робочого та громадського середовища в ерготерапії при порушеннях ОРА	4	2	12
12	Тема 12. Доказова практика, документація, професійна етика та міжпрофесійна співпраця в ерготерапії при порушеннях ОРА	4	-	12
Разом		48	34	158

5. Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

№	Теми лекційних занять	Кількість годин
1	Тема 1. Вплив порушень опорно-рухового апарату на заняттєву активність людини. Завдання та роль ерготерапії у її відновленні Література: [5, с. 18-23; 7, с. 35-39]	2
2	Тема 2. Ерготерапевтичне обстеження та планування заняттєво-орієнтованої програми ерготерапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату 2.1 Ерготерапевтичне обстеження при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату. 2.2 Планування та складання заняттєво-орієнтованої програми ерготерапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату. Література: [2, с. 7-15; 3, с. 19-28; 5, с. 25-29; 8, с. 308-320]	4

3	<p>Тема 3. Ерготерапія при запальних та дегенеративних захворюваннях опорно-рухового апарату</p> <p>3.1 Ерготерапія при дегенеративних захворюваннях опорно-рухового апарату.</p> <p>3.2 Ерготерапія при запальних захворюваннях опорно-рухового апарату.</p> <p>Література: [2, с. 16-20; 8, с. 541-559; 11, 477-520]</p>	4
4	<p>Тема 4. Ерготерапія після ампутацій кінцівок</p> <p>4.1 Ампутації кінцівок та їхній вплив на заняттєву активність. Характеристика рівнів ампутації, післяопераційних, ускладнень і змін участі в повсякденному житті. Ерготерапевтичне обстеження осіб після ампутацій кінцівок.</p> <p>4.2 Ерготерапевтичні втручання після ампутацій кінцівок. Догляд за куксою, профілактика ускладнень та протезна підготовка. Відновлення заняттєвої участі після ампутацій кінцівок засобами ерготерапії.</p> <p>Література: [5, с. 95-97; 11, с. 1083-1117]</p>	4
5	<p>Тема 5. Ерготерапія після ендопротезування суглобів</p> <p>5.1. Ендопротезування суглобів та його вплив на заняттєву активність.</p> <p>5.2. Ерготерапевтичне втручання після ендопротезування суглобів. Безпечне виконання заняттєвої активності, адаптація середовища, асистивні технології, профілактика ускладнень та повернення до заняттєвої участі.</p> <p>Література: [5, с.93-95; 11, с. 1004-1021]</p>	4
6	<p>Тема 6. Ерготерапія при переломах і політравмі</p> <p>6.1. Характеристика переломів. Вплив переломів на заняттєву активність та функціональну незалежність. Ерготерапія на різних етапах відновлення після переломів.</p> <p>6.2. Етіологія та патогенез політравми. Вплив політравми на заняттєву активність. Ерготерапія на різних етапах відновлення після політравми.</p> <p>Література: [5, с.47-71; 11, с. 1184-1195]</p>	4
7	<p>Тема 7. Ерготерапія при травмах і післяопераційних станах руки та кисті</p> <p>7.1. Характеристика травм і післяопераційних станів руки та кисті і їх вплив на заняттєву активність.</p> <p>7.2. Ерготерапевтичне обстеження та планування втручання при порушеннях функції руки та кисті.</p> <p>7.3. Ерготерапевтичні втручання при травмах і післяопераційних станах руки та кисті.</p> <p>Література: [3, с. 14-18; 7, с. 66-72; 8, с. 523-541; 11, с. 972-1003; 12, с. 142-153]</p>	6
8	<p>Тема 8. Ерготерапія при опіках та обмороженнях</p> <p>8.1. Етіологія та патогенез опіків і обморожень та їх вплив на заняттєву активність і участь.</p> <p>8.2. Ерготерапевтичні втручання при опіках та обмороженнях. Позиціонування, ортезування, відновлення функції, адаптація заняттєвої активності, повернення до заняттєвої участі.</p> <p>Література: [8, с. 523-541; 11, с. 1048-1083]</p>	4
9	<p>Тема 9. Ерготерапія при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату у дітей та підлітків</p> <p>9.1 Вроджені та набуті порушення ОРА у педіатрії. Вплив порушень ОРА на заняттєву активність дітей та підлітків.</p> <p>9.2 Ерготерапевтичні втручання при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату у дітей та підлітків. Адаптація заняттєвої активності та середовища, добір асистивних засобів, навчання дитини і родини, підтримка заняттєвої участі.</p> <p>Література: [3, с. 11-18; 12, с. 103-139, 142-153, 155-172]</p>	4

10	<p>Тема 10. Адаптація заняттєвої активності та асистивні технології в ерготерапії при порушеннях ОРА</p> <p>10.1 Адаптація заняттєвої активності при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату.</p> <p>10.1 Асистивні технології в ерготерапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату.</p> <p>Література: [1, с. 48-57; 2, с. 16-20; 5, с.75-85; 7, с. 219-235]</p>	4
11	<p>Тема 11. Модифікація домашнього, освітнього, робочого та громадського середовища в ерготерапії при порушеннях ОРА</p> <p>11.1 Оцінювання середовища та визначення чинників, що обмежують безпеку, доступність і заняттєву участь.</p> <p>11.2 Модифікація домашнього, освітнього, робочого та громадського середовища в ерготерапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату.</p> <p>Література: [1, с. 75-85; 2, с. 20-24; 5, с. 111-123; 7, с. 245-258; 8, с.671-706]</p>	4
12	<p>Тема 12. Доказова практика, документація, професійна етика та міжпрофесійна співпраця в ерготерапії при порушеннях ОРА</p> <p>12.1 Доказова практика та клінічне міркування в ерготерапії. Пошук і критичний аналіз доказової інформації для обґрунтування втручань ерготерапії при порушеннях ОРА.</p> <p>12.2 Документування ерготерапевтичних послуг, професійна етика та міжпрофесійна співпраця в ерготерапії при порушеннях ОРА.</p> <p>Література: [5, с. 15-17; 10, с. 672-720]</p>	4
Разом		48

5.2 Зміст практичних занять

№ заняття	Назва теми та практичної роботи	Кількість годин
1	<p>Практична робота 1. Ерготерапевтичне обстеження при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату</p> <p>1.1 Опитування та формування заняттєвого профілю</p> <p>1.2 Заняттєвий аналіз</p> <p>1.3 Оцінка діапазону рухів та м'язової сили</p> <p>Література: [2, с. 7-15; 3, с. 19-28; 5, с. 25-29; 8, с. 308-320]</p>	6
2	<p>Практична робота 2. Ерготерапія при запальних та дегенеративних захворюваннях опорно-рухового апарату</p> <p>2.1 Обстеження та складання програми ерготерапії при запальних захворюваннях опорно-рухового апарату</p> <p>2.2 Обстеження та складання програми ерготерапії при дегенеративних захворюваннях опорно-рухового апарату</p> <p>Література: [2, с. 16-20; 8, с. 541-559; 11, 477-520]</p>	4
3	<p>Практична робота 3. Ерготерапія після ампутацій кінцівок</p> <p>3.1 Менеджмент кукси після ампутації кінцівки</p> <p>3.2 Відновлення заняттєвої активності та участі після ампутації верхньої кінцівки</p> <p>Література: [5, с. 95-97; 11, с. 1083-1117]</p>	4
4	<p>Практична робота 4. Ерготерапія після ендопротезування кульшового суглобу</p> <p>Література: [5, с.93-95; 11, с. 1004-1021]</p>	2
5	<p>Практична робота 5. Ерготерапія при політравмі</p> <p>Література: [5, с.47-71; 11, с. 1184-1195]</p>	2

6	Практична робота 6. Ерготерапія при травмах і післяопераційних станах руки та кисті 6.1 Ерготерапевтичне обстеження при травмах і післяопераційних станах руки та кисті 6.2 Втручання для відновлення функції кисті 6.3 Ортезування передпліччя та кисті Література: [7, с. 66-72; 8, с. 523-541; 11, с. 972-1003; 12, с. 142-153]	6
7	Практична робота 7. Ерготерапія при опіках тулуба та верхніх кінцівок Література: [8, с. 523-541; 11, с. 1048-1083]	2
8	Практична робота 8. Ерготерапія при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату у дітей та підлітків 8.1 Ерготерапевтичне обстеження дітей та підлітків із порушеннями діяльності опорно-рухового апарату 8.2 Ерготерапевтичні втручання в освітньому та домашньому середовищі дітей і підлітків із порушеннями діяльності опорно-рухового апарату. Література: [3, с. 11-18; 12, с. 103-139, 142-153, 155-172]	4
9	Практична робота 9. Адаптація заняттєвої активності в ерготерапії при порушеннях ОРА Література: [1, с. 48-57; 2, с. 16-20; 5, с.75-85; 7, с. 219-235]	2
10	Практична робота 10. Модифікація середовища в ерготерапії при порушеннях ОРА Література: [1, с. 75-85; 2, с. 20-24; 5, с. 111-123; 7, с. 245-258; 8, с.671-706]	2
	Разом	34

5.3 Зміст самостійної роботи

Самостійна робота студентів полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до виконання практичних робіт, вивченню нового теоретичного матеріалу, тестуванні з теоретичного матеріалу, підготовці до складання іспиту. Крім того, студенти мають можливість користуватися сторінкою кафедри у Модульному середовищі навчання, де представлено робочу програму дисципліни, тестові питання, а також навчально-методичні матеріали, необхідні для засвоєння курсу та перевірки результатів навчання.

№ тижня	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу теми 1 Література: [5, с. 18-23; 7, с. 35-39]	12
2	Опрацювання лекційного матеріалу теми 2; Підготовка до практичного заняття. Література: [2, с. 7-15; 3, с. 19-28; 5, с. 25-29; 8, с. 308-320]	14
3-4	Опрацювання лекційного матеріалу теми 3; Підготовка до практичного заняття. Література: [2, с. 16-20; 8, с. 541-559; 11, 477-520]	14
5	Опрацювання лекційного матеріалу теми 4; Підготовка до практичного заняття. Література: [5, с. 95-97; 11, с. 1083-1117]	14
6-7	Опрацювання лекційного матеріалу теми 5; Підготовка до практичного заняття. Література: [5, с.93-95; 11, с. 1004-1021]	14

8	Опрацювання лекційного матеріалу теми 6 та підготовка до вирішення тестових завдань №1 Література: [5, с.47-71; 11, с. 1184-1195]	12
9-10	Опрацювання лекційного матеріалу теми 7; Підготовка до практичного заняття. Література: [7, с. 66-72; 8, с. 523-541; 11, с. 972-1003; 12, с. 142-153]	14
11	Опрацювання лекційного матеріалу теми 8; Підготовка до практичного заняття. Література: [8, с. 523-541; 11, с. 1048-1083]	14
12-13	Опрацювання лекційного матеріалу теми 9; Підготовка до практичного заняття. Література: [3, с. 11-18; 12, с. 103-139, 142-153, 155-172]	14
14	Опрацювання лекційного матеріалу теми 10 Література: [1, с. 48-57; 2, с. 16-20; 5, с.75-85; 7, с. 219-235]	12
15	Опрацювання лекційного матеріалу теми 11; Підготовка до практичного заняття. Література: [1, с. 75-85; 5, с. 111-123; 7, с. 245-258; 8, с.671-706]	12
16	Опрацювання лекційного матеріалу теми 12; Підготовка до практичного заняття. Література: [5, с. 15-17; 10, с. 672-720]	12
	Разом	158

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням проблемного навчання); практичні заняття (з використанням методів тестування); самостійна робота (робота з літературними джерелами, використання систем Moodle). Методи викладання словесні (розповідь, бесіда, пояснення); практичні (дискусії, практичне відпрацювання навичок); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів).

Навчальна робота проводиться у формі лекцій, практичних занять та самостійної роботи. На лекціях подається основний програмний матеріал, який становить основу підготовки майбутнього спеціаліста. Даються головні відомості та рекомендації щодо виконання практичних завдань.

На практичних заняттях поглиблюються знання з основних питань, висвітлених на лекціях; перевіряються знання студентів, отриманих на лекціях та в процесі самостійної роботи студента; відбувається освоєння практичних навичок згідно з темою заняття. Самостійна робота студентів складається із закріплення пройденого матеріалу, з опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до проходження тестових контролів, виконання додаткових індивідуальних завдань.

7. Методи контролю

Оцінювання академічних досягнень студента здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

Поточний контроль здійснюється протягом практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів відповідно до робочої програми та затвердженого графіка освітнього процесу. Для його проведення застосовуються такі методи: усне опитування; тестування з теоретичного матеріалу; оцінювання результатів роботи на практичних заняттях.

Оцінка, яка виставляється за виконання практичної роботи, складається з таких елементів: усне опитування студентів перед допуском до виконання практичної роботи; знання теоретичного матеріалу з теми; якість оформлення протоколу практичної роботи.

Фінальна семестрова оцінка формується з урахуванням результатів поточного та підсумкового контролю. Підсумковий контроль проводиться за всіма темами дисципліни на основі екзаменаційних білетів, попередньо підготовлених та затверджених на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який отримав менше ніж 60 відсотків від максимально можливого балу за будь-який вид навчальної діяльності, не допускається до складання семестрового контролю доти, доки не виконає встановлений обсяг роботи, визначений Робочою програмою. Якщо здобувач освіти набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше) за всі види поточного контролю, але не склав іспит, він вважається таким, що має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості з семестрового контролю відбувається під час екзаменаційної сесії або згідно з графіком, затвердженим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог до здобувачів вищої освіти відповідно до чинних положень Університету щодо організації та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу. Обов'язковим є регулярне відвідування занять. За наявності документально підтверджених поважних причин теоретичні заняття можуть бути відпрацьовані в індивідуальному порядку за погодженням із викладачем.

Ефективне засвоєння дисципліни й формування професійних компетентностей вимагає попередньої підготовки до практичних занять, зокрема опрацювання теоретичного матеріалу з теми, активної участі у навчальному процесі, розв'язування завдань, обговорення прийнятих рішень та виконання самостійних робіт.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати всі види навчальної діяльності у встановлені терміни, визначені робочою програмою дисципліни. Пропущене практичне заняття необхідно відпрацювати у строки, визначені викладачем, але не пізніше ніж за два тижні до завершення теоретичного курсу в семестрі.

Рівень засвоєння теоретичного матеріалу з дисципліни перевіряється під час усного опитування на практичних заняттях та за результатами тестування.

Під час виконання самостійних завдань здобувачі зобов'язані дотримуватись принципів академічної доброчесності: забороняється списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту без належного цитування. Порушення цих вимог у будь-якій формі тягне за собою отримання незадовільної оцінки та обов'язкове повторне виконання завдання відповідно до робочої програми. Порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

У межах опанування дисципліни передбачено можливість визнання і зарахування результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, що сприяє формуванню професійних компетентностей і відповідає змісту навчальної програми. До таких ресурсів належать міжнародні освітні платформи у сфері фізичної терапії та реабілітації, зокрема: Physiopedia (www.physio-pedia.com). Детальніше про порядок визнання результатів навчання, здобутих через неформальну освіту, зазначено у «Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

9. Оцінювання результатів навчання студентів

Оцінювання академічних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Порушення принципів академічної доброчесності у будь-якій формі є неприпустимим.

Після перевірки виконаного завдання викладач фіксує результат у електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою дисципліни, здобувач може набрати за поточний контроль до 60 балів. Підсумковим видом контролю є іспит, максимальна оцінка за який становить 40 балів. Підсумкова позитивна оцінка виставляється у випадку, якщо за результатами поточного та підсумкового контролю студент отримав від 60 до 100 балів.

Семестрова оцінка визначається автоматизовано в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») шляхом підсумовування набраних балів. На основі загальної кількості балів виставляється оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю «Співвідношення...»), яка вноситься до екзаменаційної відомості та до індивідуального навчального плану здобувача.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти з будь-якого виду навчальної роботи (структурної одиниці) рекомендується використовувати наведені нижче узагальнені критерії:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві похибки.
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента будується на основі самостійного мислення. Здобувач у відповіді допустив дві–три несуттєві помилки.
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.

Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.
-------------------------------	--

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота										Контрольні заходи		Семестровий контроль	Разом
<i>Сьомий семестр</i>												Сума балів	
Практичні заняття (мінімум – 10 контрольних точок)										Тестовий контроль:		Іспит	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Т*1-7	Т 8-14		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)													
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	24-40	60-100**
30-50										6-10		24-40	

Примітка: Т* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати виконання самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Оцінювання результатів тестового контролю

Студент проходить тестування в он-лайн режимі у модульному середовищі для навчання MOODLE, або письмово. При отриманні негативної оцінки за тест студент перездає до терміну наступного контролю.

Кожен із двох тестів, передбачених робочою програмою, містить 50 завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за підсумками одного тестування, становить 5. Згідно з таблицею розподілу видів робіт тематичного контролю, підсумковий бал визначається залежно від кількості правильних відповідей: здобувач може отримати 3, 4 або 5 балів.

Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	0-29	30-37	38-44	45-50
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітньою програмою передбачено проведення підсумкового семестрового контролю з дисципліни у формі іспиту, метою якого є перевірка рівня теоретичної підготовки і практичних умінь здобувача з навчальної дисципліни. Іспит проводиться за екзаменаційними білетами, які заздалегідь укладаються та затверджуються на засіданні кафедри. Структура білета передбачає включення завдань теоретичного спрямування.

Таблиця. Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Теоретичне питання № 3	6	8	10
Теоретичне питання № 4	6	8	10
Разом:	24	32	40

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

Семестрова оцінка визначається автоматизовано в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») шляхом підсумовування набраних балів. На основі загальної кількості балів виставляється оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни	
		Залік	Іспит
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		

E	60-65		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

10. Питання для самопідготовки до складання іспиту

1. Вплив порушень опорно-рухового апарату на заняттєву активність, участь і якість життя людини.
2. Основні завдання та роль ерготерапії у відновленні заняттєвої активності при порушеннях опорно-рухового апарату.
3. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я у практиці ерготерапевта при порушеннях опорно-рухового апарату.
4. Основні принципи заняттєво-орієнтованого підходу в ерготерапії при порушеннях опорно-рухового апарату.
5. Заняттєвий профіль та заняттєвий аналіз у практиці ерготерапевта при порушеннях опорно-рухового апарату.
6. Структура комплексного ерготерапевтичного обстеження осіб із порушеннями опорно-рухового апарату.
7. Клінічні інструменти ерготерапевтичного обстеження функції верхньої кінцівки.
8. Клінічні інструменти ерготерапевтичного обстеження функціональної мобільності та самообслуговування.
9. Оцінювання здатності клієнта виконувати базові та інструментальні активності повсякденного життя при порушеннях опорно-рухового апарату.
10. Оцінювання больового синдрому, втоми та їхнього впливу на заняттєву активність.
11. Оцінювання домашнього, робочого та громадського середовища осіб із порушеннями діяльності опорно-рухового апарату.
12. Планування заняттєво-орієнтованої програми ерготерапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату.
13. Постановка короткострокових і довгострокових цілей ерготерапевтичного втручання.
14. Принципи енергозбереження та розподілу навантаження в ерготерапії при порушеннях опорно-рухового апарату.
15. Методи навчання клієнта способам компенсації функціональних обмежень при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату.
16. Етіологія, патогенез і клінічні прояви запальних захворювань опорно-рухового апарату.
17. Етіологія, патогенез і клінічні прояви дегенеративних захворювань опорно-рухового апарату.
18. Ерготерапевтичне обстеження осіб із ревматоїдним артритом.
19. Особливості проведення ерготерапевтичного втручання при ревматоїдному артриті.
20. Ерготерапія при остеоартрозі з урахуванням функціональних обмежень і заняттєвих потреб клієнта.

21. Асистивні технології та ортези при запальних і дегенеративних захворюваннях опорно-рухового апарату.
22. Класифікація ампутацій кінцівок та їхній вплив на функціональний стан та заняттєву активність людини.
23. Ерготерапевтичне обстеження осіб після ампутацій кінцівок.
24. Планування ерготерапевтичного втручання після ампутацій верхніх кінцівок.
25. Тренування активностей повсякденного життя після ампутацій кінцівок.
26. Протезування та асистивні технології після ампутацій верхніх кінцівок.
27. Психосоціальні аспекти ерготерапії після ампутацій кінцівок.
28. Особливості ерготерапевтичного втручання після ендопротезування кульшового суглоба.
29. Навчання безпечному виконанню активностей повсякденного життя після ендопротезування суглобів.
30. Асистивні технології та адаптація середовища після ендопротезування суглобів.
31. Особливості проведення ерготерапевтичного втручання у гострому та відновному періодах після переломів.
32. Ерготерапія при політравмі з урахуванням множинних функціональних порушень.
33. Профілактика контрактур, набряку та вторинних ускладнень після травм опорно-рухового апарату.
34. Ерготерапевтичне обстеження функції руки та кисті.
35. Особливості проведення ерготерапевтичного втручання після травм сухожилків кисті.
36. Ерготерапія після переломів кисті та дистального відділу передпліччя.
37. Ортезування в ерготерапії при травмах і післяопераційних станах руки та кисті.
38. Відновлення дрібної моторики та функціонального використання руки в ерготерапії.
39. Ерготерапевтичне обстеження осіб після опіків та обморожень.
40. Профілактика контрактур і рубцевих деформацій після опіків.
41. Позиціонування та ортезування при опіках у практиці ерготерапевта.
42. Особливості проведення ерготерапевтичного втручання після опіків верхньої кінцівки.
43. Особливості ерготерапевтичного обстеження дітей із порушеннями опорно-рухового апарату.
44. Організація ерготерапевтичного втручання для дітей та підлітків з урахуванням віку, рівня функціональних порушень і сімейно-орієнтованого підходу.
45. Адаптація заняттєвої активності при порушеннях опорно-рухового апарату.
46. Асистивні технології в ерготерапії осіб із порушеннями опорно-рухового апарату.
47. Модифікація домашнього середовища для осіб із порушеннями діяльності опорно-рухового апарату.
48. Модифікація освітнього, робочого та громадського середовища для осіб із порушеннями опорно-рухового апарату.
49. Доказова практика та документація в ерготерапії при порушеннях опорно-рухового апарату.
50. Професійна етика та міжпрофесійна співпраця в діяльності ерготерапевта при порушеннях опорно-рухового апарату.

11. Матеріально-технічне забезпечення дисципліни

Для проведення лекційних та практичних занять здобувачам вищої освіти необхідно забезпечити: лекційні аудиторії з мультимедійним проектором чи екраном; навчально-тренувальний простір, що моделює домашнє середовище (кухня, ванна кімната) для

відпрацювання активностей повсякденного життя; зал з терапевтичними кушетками, мобільними дзеркалами, шведською стінкою, паралельними брусами, тренувальними сходами та пандусом, степ-платформами, матами, валиками і подушками; обладнання для тренування рівноваги та координації (баланс-платформи і диски, фітболи, нестійкі поверхні); засоби дозованого навантаження (еластичні стрічки і джгути різного опору, обтяжувачі, гантелі, функціональні тренажери кисті та передпліччя, ручні еспандери); інструментарій для обстежень і клінічних вимірювань (гоніометри, інклінометри, сантиметрові стрічки, динамометри, секундоміри); допоміжні засоби пересування й мобільності (пахвові та підліктвові милиці, тростини включно з багатоопорними, ходунки статичні та ролятори, крісла колісні різних розмірів і конфігурацій, модулі для навчання пересаджування і страхування); засоби позиціонування та профілактики ускладнень (опорні клини, подушки); ортези та засоби підтримки функції верхньої кінцівки (зап'ястково-долонні ортези, слінги, матеріали для індивідуального виготовлення ортезів з термопластику, інструменти для їх виготовлення і обробки); комунікаційні дошки; обладнання для тренування дрібної моторики, двобічної координації та сенсомоторної інтеграції (набори для маніпуляцій з дрібними предметами, сортери, дошки Пегборд, комплекти для візуально-просторових і праксичних завдань); засоби та приладдя для навчання самообслуговування і домашнього господарювання (адаптивні столові прибори, тарілки з бортиком, нековзні килимки, дошки з фіксаторами, відкривачі кришок, пристрої для застібання гудзиків.

12. Рекомендована література

Основна

1. Ванюк, Дар, and Антоніна Михайлівна Гурєєва. "Технічні засоби в реабілітації: навч. посіб. до практ. занять з дисципліни «Технічні засоби в реабілітації» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спец. 227 Терапія та реабілітація." (2024)
2. Грейда, Наталія Богданівна, and Ольга Ярославівна Андрійчук. "Ерготерапевтичне втручання та тестування." (2024).
3. Грейда, Наталія Богданівна, and Ольга Ярославівна Андрійчук. "Формування практичних навичок ерготерапевта." (2024).
4. Закаляк, Н. Р., Герасименко, О. С., Рogaля, Ю. Л., & Масний, О. О. (2022). Фізична терапія та ерготерапія при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату.
5. Позмогова Н.В., Богдановська Н.В., Бойченко К.Ю. Основи ерготерапії : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Терапія та реабілітація» освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 132 с.
6. Сітовський, Андрій Миколайович. "Оцінка суглобово-м'язової дисфункції при порушенні діяльності опорно-рухового апарату." (2022).
7. Швесткова Ольга, Свєцена Катержина та кол. Ерготерапія: Підручник. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 280 с.

Додаткова

8. Curtin, M., Egan, M., & Adams, J. (Eds.). (2016). *Occupational Therapy for People Experiencing Illness, Injury or Impairment E-Book (previously entitled Occupational Therapy and Physical Dysfunction): Occupational Therapy for People Experiencing Illness, Injury or Impairment E-Book (previously entitled Occupational Therapy and Physical Dysfunction)*. Elsevier Health Sciences.
9. Gillen, G., & Brown, C. (2023). *Willard and spackman's occupational therapy*. Lippincott Williams & Wilkins.
10. Jacobs K., MacRae N. *Occupational Therapy Essentials for Clinical Competence*. 3rd ed. New York : Routledge, 2024. URL: <https://doi.org/10.4324/9781003525295> (date of access: 20.01.2026).
11. Pendleton, H. M., & Schultz-Krohn, W. (2017). *Pedretti's Occupational therapy-e-book: Practice skills for physical dysfunction*. Elsevier Health Sciences.
12. Schelly, M., & Dunse, A. L. (2024). *Pediatric Hand Deformities in Occupational Therapy and Physical Therapy: Manual Treatment and Splint Therapy*. Springer Nature.
13. Van Biljon, H. M., Engelbrecht, M., Van der Walt, J., & Soeker, S. M. (2024). Occupational therapy practice with burn injuries: A Rapid Review. *South African Journal of Occupational Therapy*, 54(1), 87-94.

Інформаційні ресурси

14. Модульне середовище: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=8302>
15. Електронна бібліотека університету. Режим доступу: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php .
16. Репозитарій ХНУ. Режим доступу : <https://library.khmnu.edu.ua/#>.